

บทที่ ๓
เรื่องที่ ๓ โคลงโลกนิติ

ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ครูพี่ต๋อ – อ. พิระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์

ภาษาไทยกับครูพี่ตี่ - อ. พิระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

ประวัติผู้แต่ง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

- ประสูติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๓๓๖
- พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- ทรงว่าราชการ ตำแหน่งกรมอาลักษณ์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๒-๔
- สิ้นพระชนม์ใน พ.ศ. ๒๔๐๒
- เป็นต้นราชสกุล เดชาดิวงศ์

ประวัติผู้แต่ง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร

- ผลงานพระราชนิพนธ์

๑. โคลงโลกนิติ
๒. โคลงภาพต่างภาษา
๓. โคลงนิราศเสด็จไปทัพเวียงจันทน์
๔. ฉันท์ดุขภูสิ้งเวยสรรเสริญพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร
๕. ประกาศพระราชพิธีต่างๆ

โคลงโลกนิติ

(โคลง - โลก - กะ - นิด)

ครุรโลงโลกนิติ

นมนาน

มีแต่โบราณกาล

เก่าพร้อม

เป็นสุภาสิตสาร

สอนจิต

กลดั่งสร้อยสอดคล้อง

เวียนไว้ในกรรณ

*ครุรโลง มาจากคำว่า โคลง

โคลงโลกนิติ

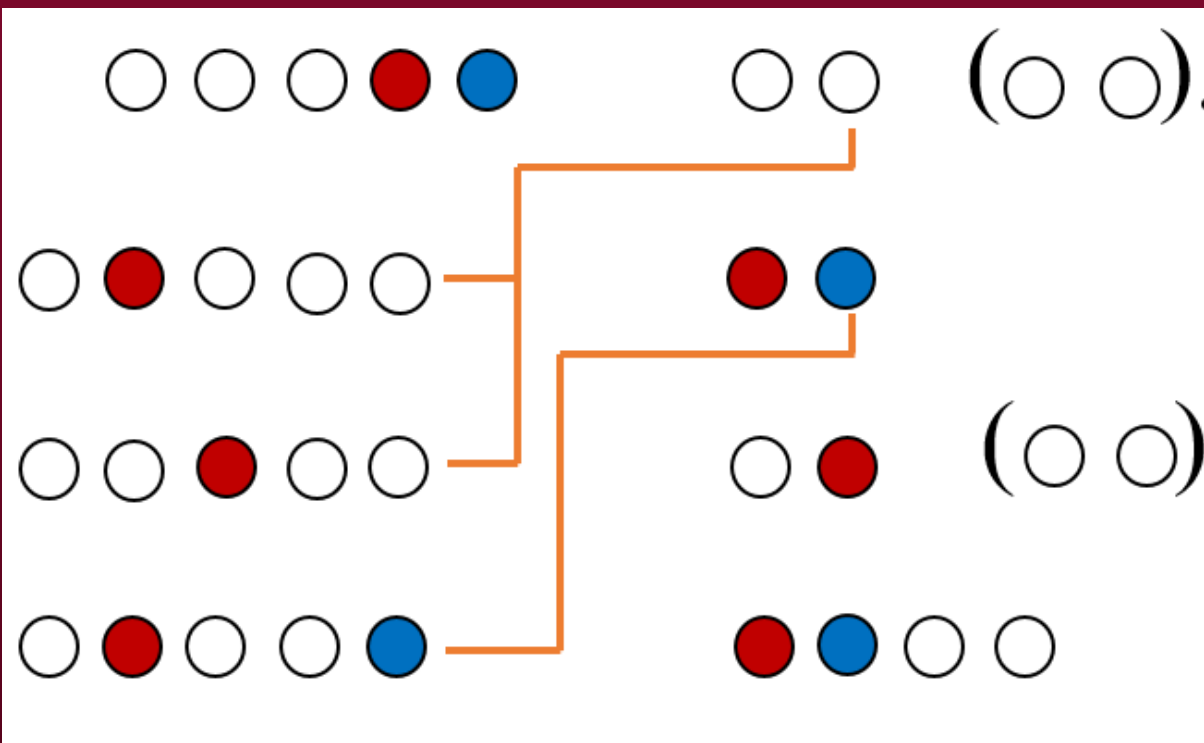
เป็นโคลงที่มีเนื้อหาสอนและเตือนใจ มีที่มาจากคัมภีร์ต่างๆของ
อินเดียโบราณแต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ

เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓
ทรงปฏิสังขรณ์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๓๓๗/๔ มีพระราชประสงค์ให้จารึกสุภาษิตคำสอนลงบนแผ่นศิลา
ประดับไว้ในวัด เพื่อให้คนจดจำข้อที่ดีงามและนำไปปฏิบัติได้

แผนผังโคลงสี่สุภาพ

สีแดง - ตำแหน่งคำเอก
 สีฟ้า - ตำแหน่งคำโท

โคลงโลกนิติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร
ทรงชำระโคลง พระราชนิพนธ์สำนวนเก่า แล้วจารึกไว้ที่
วัดพระเชตุพนฯ พร้อมทั้งบันทึกไว้ในสมุดไทย

โคลงโลกนิติที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงชำระมี
ทั้งหมด ๕๙๓ บท เป็นคำสอนที่ให้ข้อคิดเตือนใจ และให้ข้อเสนอแนะ
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนในสังคม มุ่งสอนให้เป็นคนดีและ
ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในสังคม นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและ
การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ภาษาไทยกับครูพี่ต๋อ - อ. พิระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์

แผ่นศิลาจารึกโคลงโลกนิติ ประดับบริเวณด้านนอกศาลาทิศพระมณฑป
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร

ตัวอย่างสมุดไทยดำและสมุดไทยขาว

ตัวอย่างโคลงโลกนิติ

มิตรพาลอย่าคบให้

พาลใช้มิตรอย่ามัก

ครันคราวเคียดคุมชัก

รู้เหตุสิ่งใดไซ้รู้

สนิทนักร

กล่าวไกล

เอาโทษ ใส่ना

ส่อสิ้นกลางสนาม

รู้^๑น้อยกว่า^๑มาก^๑รู้^๑
กล^๑ก^๑บ^๑เกิ^๑ต^๑อยู่^๑ใน^๑
ไป^๑เห็^๑น^๑ช^๑เล^๑ไ^๑กล^๑
ช^๑ม^๑ว^๑า^๑น^๑่า^๑บ^๑่อ^๑น^๑้อย^๑

พ^๑ระ^๑ส^๑ม^๑ุ^๑ท^๑ร^๑ส^๑ุด^๑ล^๑ึ^๑ก^๑ล^๑ึ^๑น^๑
ส^๑าย^๑ด^๑ิ^๑ง^๑ท^๑ิ^๑ง^๑ท^๑อ^๑ด^๑มา^๑
เข^๑า^๑ส^๑ู^๑ง^๑อ^๑า^๑จ^๑ว^๑ัด^๑ว^๑า^๑
จิ^๑ต^๑ม^๑น^๑ุ^๑ษ^๑ย^๑์^๑น^๑ี้^๑ไ^๑ซ^๑่^๑ร^๑

เร^๑ิง^๑ใจ^๑
ส^๑ระ^๑จ^๑็^๑อ^๑ย^๑
ก^๑ล^๑าง^๑ส^๑ม^๑ุ^๑ท^๑ร^๑
มา^๑ก^๑ล^๑้า^๑ล^๑ึ^๑ก^๑เห^๑ล^๑ือ^๑
ค^๑ณ^๑นา^๑
ห^๑ย^๑ั^๑ง^๑ไ^๑ด้^๑
ก^๑ำ^๑ห^๑น^๑ด^๑
ย^๑าก^๑แ^๑้^๑ห^๑ย^๑ั^๑ง^๑ถึง^๑

ปลาร้าพันห่อด้วย

ใบกั้นเหม็นคาวปลา

คือคนหมู่ไปหา

ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง

ใบคา

คละคลุ้ง

คบเพื่อน พาลนา

เฟื่องให้เสียพงศ์

การคบคนชั่วหรือคนพาลย่อมนำมาซึ่งความมัวหมอง

ใบพัดพัดหอม

กฤษณา

หอมระรวยรสพา

เพริศด้วย

คือคนเสพเสนาหา

นักปราชญ์

ความสุขซาบถ้าม้วย

ดูจไม้กลิ่นหอม

การคบคนดีย่อมนำซึ่งความสุขและชื่อเสียง

ผลดีเมื่อสุขไซ้

มีพรรณ

ภายนอกแดงดูฉ่ำ

ชาติบาย

ภายในหอมแมลงวัน

หนอนบ่อน

ดูจดังคนใจร้าย

นอกนั้นดูงาม

การคบการคบคนอย่ามองเพียงความงดงามภายนอก

ขนุนสุกสล้างแห้ง	สาขา
ภายนอกเห็นหนามหนา	หน้ันแท้
ภายในย่อมรส	เอมโอส
สาธุชนนั้นแล	เลิศด้วยดวงใจ
การคบให้มองที่ความงามภายในเหมือนกับขนุน	

นาคีมิพิษเพียง

สุริโย

เล็อยบ่ทำเดโช

แหม่ซ่า

พิษน้อยหยิ่งโยโส

แมลงป่อง

ชูแต่หางเองอ้า

อวดอ้างฤทธิ์

ผู้มีความรู้ ความสามารถย่อมไม่อวดตนหรืออวดคุณ

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น

นักเรียน

ฝนทั่งเท่าเข็มเพียร

ผ่ายหน้า

คนเกียจเกลียดหน้ายเวียน

วนจิต

กลอุทกในตระกร้า

เปี่ยมล้นถามี

คนที่มีความหยั่งหมั่นเพียรแม้ทำกิจการใดที่ยากก็ย่อมนสำเร็จแต่คน

เกียจคร้านทำสิ่งใดไม่สำเร็จเหมือนกับการตักน้ำในตระกร้า

งาสารฤาห่อนเหียน

หุดคีน

ค้ำกล่าวสารุชนยีน

อย่างนั้น

ทุรชนกล่าวคำฝืน

คำเล่า

หัวเต่ายาวแล้วสั้น

เล่าให้ลั่นทรชน

คำพูดของคนที่ยึดมั่นในคำพูดเปรียบเสมือนงาช้างที่งอกแล้วไม่หด

คีนแต่คำพูดของคนชั่ว ย่อมกลับไปกลับมาเหมือนหัวเต่าที่ผลุบ ๆ โผล่ ๆ

ห้ามเพื่องไว้อย่าให้

มีควัน

ห้ามสุริยแสงจันทร์

ส่องไซร์

ห้ามอายให้หัน

คืนเล่า

ห้ามดั่งนี้ไว้ได้

จึงห้ามนินทา

การห้ามธรรมชาติทั้ง ๔ ประการไม่ให้ดำเนินไปว่าเป็นสิ่งที่ยากแล้ว

การห้ามไม่ให้คนนินทายังยากกว่า

เว้นวิจารณ์ว่างเว้น

เว้นที่ถามอันยัง

เว้นเล่าลิขิตสั่ง-

เว้นตั้งกล่าวว่ามี

คนที่จะเป็นปราชญ์นั้นต้องยึดถือหัวใจนักปราชญ์ คือ ส. จ. ป.ล.

ฟัง คิด ถาม เขียน

สดับฟัง

ไปรู้

เกตว่าง เว้นนา

ปราชญ์ได้ถาม

ตัวอย่างคำสอนจากโคลงโลกนิติ

สอนให้ทำความดี

สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ	ในตน
กินกัดเนื้อเหล็กจน	กร่อนขร่า
บาปเกิดแต่ตนคน	เป็นบาป
บาปย่อมทำโทษซ้ำ	ใส่ผู้บาปเอง

สอนให้รู้จักความดี ความชั่ว การที่เราได้รับผลอย่างไรย่อมมีเหตุมาจากการกระทำ ของตนเอง คนที่ทำดีย่อมได้ผลดี

สอนให้ทำความดี

โคควายวายชีพได้

เขาหนั่ง

เป็นสิ่งเป็นอันยัง

อยู่ไซริ้

คนเด็ดดับสูญสัง -

ขารร่าง

เป็นชื่อเป็นเสียงได้

แต่ร้ายกลับดี

วัวควายเมื่อตายยังมีเขาและหนั่งที่ยังเป็นประโยชน์ ส่วนคนเราเมื่อ

ตายแล้ว คงเหลือแต่เกียรติยศชื่อเสียง ความดี ความชั่ว ให้คนจดจำได้

เท่านั้น

สอนให้รู้จักประมาณตนเอง

นกลน้อยขนน้อยแต่	พอตัว
รังแต่จุมเดียว	อยู่ได้
มักใหญ่ย่อมคนหัว	ไฟเผา
ทำแต่ตัวพอไซ้	อย่าให้คนหยัน

สอนให้รู้จักประเมินความสามารถและประมาณกำลังของตนเอง

เหมือนนกที่ตัวเล็กทำรังพอตัว สอดคล้องกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

สอนให้รู้จักพิจารณาคนและรู้จักคบคน

ก้านบัวบอกลึกต้น

ชลธาร

มารยาทสอนندان

ชาติเชื้อ

โฉดฉลาดเพราะคำขาน

ควรทราบ

หย่อมหญ้าเขียวแห่งเรือ

บอกร้ายแสงดิน

ก้านบัวสามารถบอกความลึกต้นของน้ำได้ กิริยามารยาทหย่อม

สามารถบ่งบอกการเลี้ยงดูที่ได้รับได้ เช่นเดียวกับคำพูดที่สามารถรู้ว่าผู้พูดฉลาดหรือโง่ หรือหญ้าที่เขียวแห่งหย่อมสามารถบอกได้ว่าดินบริเวณนั้นไม่ดี

สอนให้รู้จักพิจารณาคนและรู้จักคบคน

พระสมุทรสุดลิกลั่น	คณนา
สายดึงทิ้งทอดมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้รู้	ยากแท้หยั่งถึง

เปรียบเทียบจิตใจของคนกับความลึกของมหาสมุทร ที่แม้จะลึกเพียงใดก็ยังวัดได้หรือแม่ภูเขาสูงเพียงใดก็ยังวัดได้ แต่จิตใจของคนวัดได้ยาก

สอนให้รู้จักพิจารณาคนและรู้จักคบคน

มิตรพาลอย่าคบให้

สนิทนัก

พาลใช้มิตรอย่ามัก

กล่าวใกล้

ครั้นคราวเคียดคุมชัก

เอาโทษใส่ना

รู้เหตุสิ่งใดไซ้รู้

ส่อสิ้นกลางสนาม

สอนให้ห่างไกลจากความชั่ว เพราะหากคบคนชั่วเป็นมิตร
เมื่อถึงเวลาผิดใจกัน เขาก็สามารถใส่ร้ายเราได้

สอนไม่ให้ทำตามผู้อื่น

เห็นท่านมีอย่าเคลิ้ม

ใจตาม

เรายากหากใจงาม

อย่าคร้าน

อุทิศทรัพย์ยาม

การกิจ

เอาเยี่ยงอย่างเพื่อนบ้าน

อย่าท้อทำกิน

เมื่อเห็นผู้อื่นมั่งมีก็ไม่ควรโลภ ไม่ควรอยากมีอยากได้อย่างเขา
ถึงจะยากจนก็ให้หมั่นทำมาหากิน อย่าเกียจคร้านและท้อแท้

สอนให้มีความกตัญญู

คุณแม่หนาหนักเพียง

พสุธา

คุณบิทรดุจอา -

กาศกว้าง

คุณพี่พ่างศิขรา

เมรุมาศ

คุณพระอาจารย์อ้าง

อาจสู้อาคร

สอนให้รู้จักพระคุณของบิดา มารดาและครู โดยใช้การ

เปรียบเทียบกับสิ่งแวดล้อม เช่น พระคุณของแม่นั้นยิ่งใหญ่เปรียบได้กับ

แผ่นดิน

สอนให้เป็นคนมีวาจาอ่อนหวาน

อ่อนหวานมานมิตรล้น	เหลือหลาย
หยาบบ่มีเกลอกราบ	เกลื่อนไกล
ดูจดวงศศิฉาย	ดาวดาบ ประดับนา
สุริยะส่องดาราไร่	เพื่อร้อนแรงแสง

คนที่พูดจาอ่อนหวานย่อมมีเพื่อนมาก เปรียบได้กับดวงจันทร์ที่มีดาวมา
รายล้อม ถ้าพูดจาหยาบกระด้างก็เหมือนดวงอาทิตย์ที่แสงร้อนแรง
ไม่มีใครอยากอยู่ใกล้

วรรณศิลป์ที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ

๑. นำธรรมชาติและสิ่งใกล้ตัวมาใช้เป็นความเปรียบ

เช่น นำก้านบัวที่สามารถบอกความลึกของน้ำและหญ้าที่บอกสภาพของดินมาเปรียบกับกริยามารยาทของคน ที่สามารถพิจารณาได้ว่ามี การอบรม เลี้ยงดูอย่างดีจากครอบครัว

๒. ใช้คู่เปรียบเทียบข้าม

ทำให้เห็นความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

รักกันอยู่ขอบฟ้า

เขาเขียว

เสมออยู่หอแห่งเดียว

ร่วมห้อง

ซังกันบ่แลเหลียว

ตาต่อ กันนา

เหมือนขอบฟ้ามาป้อง

ป่าไม้มาบัง

รัก - ไกลก็เหมือนใกล้

ซัง - ใกล้ก็เหมือนไกล

๓. ใช้คำที่เข้าใจง่าย

ถ้อยคำที่ใช้ไม่ค่อยมีคำศัพท์ยาก ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว

รู้^๑น้อยกว่า^๒รู้^๑มาก   เร็ว^๑ใจ

กล^๑กบเกิดอยู่^๑ใน   ส^๑ระจ้อย

ไป^๑เห็นทะเล^๑ไกล   กล^๑างสม^๑ทร

ช^๑มว่าน้ำ^๑บ่อ^๑น้อย   ม^๑ากล้า^๑ลือก^๑เหลือ

ตำหนิคนที่มีความรู้^๑น้อยแต่หลง^๑ระเรีงว่าตนมีความรู้^๑มาก เหมือนนก^๑บที่

อยู่^๑ในสระ^๑เล็ก^๑ๆ ไม่เคย^๑เห็นทะเล จึง^๑หลง^๑คิด^๑ว่าสระ^๑ที่ตนเองอยู่^๑นั้นกว้างใหญ่

๔. เล่นคำซ้ำต้นบท

ทำให้เกิดความไพเราะและเน้นย้ำความหมาย

น้ำใช้ใส่ตุ่มตั้ง   เต็มดี

น้ำอบอำอินทรีย์   อย่าพร่อง

น้ำปูนใส่เต้ามี   อย่าขาด

น้ำจิตอย่าให้ข้อง   ชัดน้ำใจใคร

โคลงบทนี้เน้นคำว่า “น้ำ” ให้เห็นความสำคัญของคำว่าน้ำ
คือ น้ำใช้ น้ำอบ น้ำในเต้าปูนและน้ำใจ

๔. เล่นซ้ำคำต้นบท : โคลงกระทู้

เพื่อนกินสินทรัพย์แล้ว

แห่งนี้

หางายหลายหมื่นมี

มากได้

เพื่อนตายถ่ายแทนชี -

วาอาตม์

หายากฝากผีไข้

ยากแท้จักหา

สามารถนำคำมาเรียงต่อกันได้เป็น “เพื่อนกินหางาย เพื่อนตายหายาก”

โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนที่มีคุณค่า สามารถนำข้อคิดต่างๆ
ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแบบอย่างในสังคมได้
ถึงแม้เป็นเรื่องที่แต่งไว้นาน
แต่เนื้อหาและคำสอน ยังสามารถสอนได้ดีในปัจจุบัน

แบบฝึกทบทวน

๑. โคลงโลกนิติ แต่งด้วยคำประพันธ์ชนิดใด

- ก. กลอนสุภาพ
- ข. โคลงสี่สุภาพ
- ค. กาพย์ยานี ๑๑
- ง. กาพย์ฉบัง ๑๖

๒. เนื้อหาในโคลงโลกนิติ ถูกจารึกไว้ที่วัดใดและรัชกาลที่เท่าใด

- ก. วัดราชบูรณะ รัชกาลที่ ๓
- ข. วัดพระเชตุพนฯ รัชกาลที่ ๓
- ค. วัดพระเชตุพนฯ รัชกาลที่ ๔
- ง. วัดอรุณราชวราราม รัชกาลที่ ๔

๓. ข้อใดไม่ได้เป็นการเปรียบเทียบ

- ก. ความรู้ดูยิ่งล้ำ   สิ้นทรัพย์
- ข. โทษท่านผู้อื่นนั้น   เมล็ดงา
- ค. โทษตนเท่าภูผา   หนักยิ่ง
- ง. ปกปิดคิดซ่อนเร้น   เรื่องร้ายหายสูญ

๔. ตัวเลือกใดไม่ได้สอนให้มีความอดทน

- ก. ผจญคนมักโกรธด้วย   ไม้ตรี
- ข. เบิกทรัพย์วันละบาทซื้อ   มั่งสา
- ค. ถึงจนสู้ทนกัด   กินเกลือ
- ง. รักกันอยู่ขอบฟ้า   เขาเขียว

๕. ข้อใดสอนให้รักเกียรติของตนเอง

ก. อย่าเอื้อมเด็ดดอกฟ้า

มาถนอม

ข. อดอยากเยี่ยงอย่างเสือ

สงวนศักดิ์

ค. ทองบ่รองรับพื้น

ห่อนแก้วมีสี

ง. ดุจดวงศศิฉาย

ดาวดาษ ประดับนา

๖. คำสอนในโคลงบทนี้อาจเปรียบได้กับสำนวนใดใกล้เคียงที่สุด

ให้ท่านท่านจักให้	ตอบสนอง
นบท่านท่านจักปอง	นอบไหว้
รักท่านท่านควรครอง	ความรัก เรานา
สามสิ่งนี้เว้นไว้	แต่ผู้ทรชน

- ก. หมูไปไก่มา
- ข. ยื่นหมูยื่นแมว
- ค. หน้าไหว้หลังหลอก
- ง. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว

๓/. พฤติกรรมของกบตรงกับสำนวนใดมากที่สุด

กบเกิดในสระใต้	บัวบาน
ถาห่อหนังสุรสมาลัย.	หนึ่งน้อย
ภุมราอยู่ไกลสถาน	นับโยชน์ ก็ดี
บินโบกมาค้อยค้อย	เกลือกเคล้ำสาวคนธ์
- ก. ไกลเกลือกินต่าง
  - ข. ไก่ได้พลอย
  - ค. กบในกะลา
  - ง. บัวกลางบึง

๘. โคลงบทนี้สอนในเรื่องใด

ผลเดือนเมื่อสุกไซ้รู้

มีพรรณ

ภายนอกแดงดูฉนั้น

ชาดบาย

ภายในย่ออมแมลงวัน

หนอนบ่อน

ดูจดังคนใจร้าย

นอกนั้นดูงาม

ก. การมองคน

ข. การปลุกพืช

ค. ให้มองคนในแง่ร้ายไว้ก่อน

ง. มะเดื่อเป็นสัญลักษณ์ของคนชั่ว

๙. ใจความสำคัญของโคลงบทนี้น่าจะตรงกับสำนวนใด

ใบพ้อพันห่อหุ้ม

กฤษณา

หอมระรวยรสพา

เพริศด้วย

คือคนเสพเสน่ห์หา

นักปราชญ์

ความสุขซาบถ้าม้วย

ดุษไม้กลิ่นหอม

ก. รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา

ข. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

ค. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล

ง. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

๑๐. โคลงบทนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

ขนุนสุกส้างแห่ง	สาขา
ภายนอกเห็นหนามหนา	หนัณฑ์
ภายในย่อมรสา	เอมโอส
สาธุชนนั้นแล	เลิศด้วยดวงใจ

ก. ปากหวานก้นเปรี้ยว

ข. ข้างนอกสุกใสข้างในเป็นโพรง

ค. คบคนให้ดูหน้า ซื่อผ้าให้ดูเนื้อ

ง. ข้างนอกขรุขระข้างในตะตึงโหน่ง

๑๑. จากโคลงบทนี้ กวีกล่าวว่สิ่งใดสำคัญที่สุด

เสียนสินสงวนศักดิ์ไว้

วงศ์หงส์

เสียดศักดิ์สู่ประสงค์

สิ่งรู้

เสียร์รู้เร่งดำรงความสัตย์

ไฉน

เสียดสัตย์อย่าเสียดสู้

ชีพม้วยมรณา

ก. ความรู้

ข. ความสัตย์

ค. ทรัพย์สมบัติ

ง. เกียรติศักดิ์ศรี

๑๒. เหตุใดกวีจึงเปรียบคนขี้เกียจว่าเหมือนน้ำในตะกร้า

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น	นักเรียน
ฝนทั้งท่าเข็มเพชร	ผ่ายหน้า
คนเกียจเกลียดหน้ายเวียน	วนจิต
กลอุทกในตระกร้า	เปี่ยมล้นฤามี

- ก. เพราะเมื่อเขาเกียจคร้านจะทำสิ่งใดย่อมไม่สำเร็จ
- ข. เพราะเขาไม่ใช่คนปราชญ์ที่จะรักการเล่าเรียน
- ค. เพราะการฝนทั้งซึ่งเป็นเหล็กให้ท่าเข็มย่อมเป็นไปไม่ได้
- ง. เพราะการทำงานนาน ๆ ครั้งของคนขี้เกียจย่อมสำเร็จซ้ำ

๑๓. ข้อใดจัดเป็นคุณค่าที่สำคัญสูงสุดของโคลงโลกนิติ

- ก. ความงามและซาบซึ้งในรสวรรณคดี
- ข. เข้าใจการนำเสนอ และการใช้ถ้อยคำ
- ค. เห็นภาพสะท้อนสังคมในอดีตชัดเจนมากขึ้น
- ง. นำคติที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๔. จุดประสงค์สำคัญในการแต่งโคลงโลกนิติตรงกับข้อใด

- ก. ใช้เป็นสุภาษิตสอนใจประชาชน
- ข. มุ่งให้เป็นวรรณคดีมรดกชั้นสูงของชาติ
- ค. ใช้ประดับตกแต่งพระอารามในวัดเชตุพนฯ
- ง. เป็นสรรพวิชาที่ครอบคลุมศาสตร์ทุกแขนง

๑๕.

นาคีมี่พิขเพ็ยง

สุริโย

เล็อยบ่ทำเดโช

แชน่ซ่า

คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเคียงกับสำนวนใด

ก. เลื่อนน้กม้กได้แร

ข. น้านิ่งไหลลึก

ค. หน้าเนื้อใจเสือ

ง. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

จับคู่คำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ กับสำนวนที่สอดคล้องกัน

ผลเดือนเมื่อสุกไซ้ริ	มีพรรณ
ภายนอกแดงดูฉั้น	ชาติบ้าย
ภายในยอมแมลงวัน	หนอนบ่อน
ดุจดั่งคนใจร้าย	นอกนั้นดูงาม

๑. คมในฝัก
๒. ผนท่งให้เป็นเข็ม
๓. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
๔. ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง
๕. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
๖. ข้างนอกขรุขระ ข้างในตะตั้งโหน่ง

จับคู่คำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ กับสำนวนที่สอดคล้องกัน

นาคีมี่พิษเพียง	สุริโย
เลื้อยบ่ทำเดโช	แซมซ่า
พิษน้อยหยิ่งโยโส	แมลงป่อง
ชูแต่หางเองอ้า	อวดอ้างฤทธิ์

๑. คมในฝัก
๒. น้ำรดหัวตอ
๓. ถ่มน้ำลายรดฟ้า
๔. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
๕. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
๖. ข้างนอกขรุขระ ข้างในต๊ะตึงเหน่ง

จับคู่คำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ กับสำนวนที่สอดคล้องกัน

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น	นักเรียน
ฝนทั้งเท่าเข็มเพียง	ผ่ายหน้า
คนเกียจเกลียดหน้ายเวียน	วนจิต
กลอุทกในตระกร้า	เปี่ยมล้นงาม

๑. คมในฝัก
๒. ฝนทั้งให้เป็นเข็ม
๓. รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง
๔. อย่าเอาพิมเสนไปแลกกับเกลือ
๕. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
๖. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

จับคู่คำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ กับสำนวนที่สอดคล้องกันมากที่สุด

สี่หราชร้องว่าไอ้	พาลหมู
ทรชาติครั้นเห็นกู	เกลียดใกล้
ถามึงใครรบดนู	มึงมาศ เองนา
กูเกลียดมึงกูให้	พ่ายแพ้ยั่วตัว

๑. ดินพอกหางหมู
๒. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม
๓. ถ่มน้ำลายรดฟ้า
๔. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย
๕. อย่าเอาพิมเสนไปแลกกับเกลือ
๖. ช้างนอกขรุขระ ช้างในตะตั้งโหน่ง

จับคู่คำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ กับสำนวนที่สอดคล้องกัน

ปลาร้าพันห่อด้วย ใบคา

ใบก็เหม็นคาวปลา

คือคนหมู่ไปหา

ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง

ใบคา

คละคลุ้ง

คบเพื่อน พาลนา

เฟื่องให้เสียพงศ์

๑. คมในฝัก

๒. ผนท่งให้เป็นเข็ม

๓. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด

๔. ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง

๕. คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล

๖. ข้างนอกขรุขระ ข้างในต๊ะตึงเหน่ง

ภาษาไทยกับพี่ต๋อ

